

Universiteit
Leiden
The Netherlands

MHC class II antigen presentation by B cells in health and disease

Souwer, Y

Citation

Souwer, Y. (2009, December 1). *MHC class II antigen presentation by B cells in health and disease*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/14474>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/14474>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Curriculum Vitae

De auteur van dit proefschrift, Yuri Souwer, werd geboren op 25 mei 1975 te Hoorn. In 1994 behaalde hij zijn VWO diploma aan het Marcus College te Grootebroek, waarna hij anderhalf jaar Medische Biologie studeerde aan de Universiteit van Utrecht. In 1996 startte hij met zijn studie Zoölogie aan de Hogeschool van Utrecht. Na het behalen van zijn diploma in 1999 begon hij aan de verkorte opleiding Medische Biologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Na een stage van 7 maanden op de afdeling Pathologie van het VU medisch centrum en het behalen van zijn diploma in 2001, was hij vanaf november 2001 werkzaam als onderzoeker in opleiding op een gezamenlijk project van het NKI-AVL (afdeling Tumor Biologie) en het VU medisch centrum (afdeling Pathologie). Onder begeleiding van Prof.dr. J.J. Neefjes en dr. S.M. van Ham deed hij promotieonderzoek naar MHC klasse II antigeen presentatie door B cellen. In november 2003 verhuisde hij mee met dr. S.M. van Ham naar de afdeling Immunopathologie van Sanquin om daar het onderzoek voort te zetten en uit te breiden met onderzoek naar de fagocytose van bacteriën via de B-cel receptor. De resultaten van dit onderzoek staan beschreven in dit proefschrift. Vanaf november 2006 werkte hij als postdoc op de afdeling Immunopathologie en vervolgde hij het onderzoek naar de fagocytose door B cellen en antigeen presentatie aan T cellen. Sinds mei 2009 is hij werkzaam als postdoc op de afdeling Celbiologie en Histologie van het AMC in Amsterdam in de groep van Prof.dr. M.L. Kapsenberg en dr. E.C. de Jong.

Nawoord

Een proefschrift schrijven doe je niet alleen, ook niet als je er 8 jaar over doet. Ik wil iedereen bedanken die een bijdrage heeft geleverd, zowel wetenschappelijk als niet-wetenschappelijk. Een aantal mensen in het bijzonder:

Dr. van Ham, copromotor, lieve Marieke. Jij was mijn dagelijkse begeleider en zowel jouw onuitputtelijke vermogen om uit resultaten van experimenten altijd iets positiefs te halen als je stimulerende manier van coachend leiding geven inspireren me nog steeds. Daarom twijfelde ik geen moment toen je in 2003 vroeg of ik meeding naar Sanquin. En dat dat voor mij een succes is geworden weet iedereen :-). We hebben een bijzondere band: naast dat je mijn wetenschappelijke moeder bent hebben we ook prive veel gedeeld: van een vakantie-tripje voorafgaand aan een congres, sores in allebei onze liefdeslevens totaan jouw enorme steun voor mijn gezin na de geboorte van Ruben. Heel erg bedankt voor alles en ik ben reuze blij dat je betrokken bent bij het project waar ik nu aan werk op het AMC.

Prof. dr. Neefjes, promotor, beste Sjaak. Bedankt voor de prettige samenwerking de afgelopen jaren, zelfs op afstand kan dat best. Ik bewonder je omdat je naast het leiden van een afdeling ook nog tijd hebt om proeven te doen en zo snel als Overtoom bent met het lezen en corrigeren van manuscripten.

Prof. dr. Meijer, promotor, beste Chris. Bedankt dat je ondanks mijn vertrek naar Sanquin toch erg betrokken bent gebleven bij de klinische manuscripten. Ik heb een erg leuke tijd gehad bij jou op de afdeling.

Tineke, al vanaf het begin hebben we samen gewerkt. Je hebt gouden handjes en als een proef weer twee keer zo groot werd bleef je zonder morren ook bezig tot alles ingezet was. Fantastisch dat je een van mijn paranimfen wilt zijn.

Jelle, samen op een project gewerkt. Je hebt een bijzondere gave om geweldige presentaties te geven met dia's waar niets teveel op staat. Ik vind het geweldig dat jij mijn andere paranimf wilt zijn, stelling 11 zul je vast beamen :-).

Verder ga ik het een beetje chronologisch aanpakken:

Het begon allemaal op het ASI-lab van de pathologie in het VUmc bij Marieke, Marion, Sander, Liesbeth, Tineke en Stephan. We hadden een gezellig kluppie in dat kleine hokje en toch alle ruimte om western blotjes te doen toen jullie klinische studie een beetje stil viel. Bedankt voor jullie geduld als ik geheel tegen de cGMP regels in weer eens vergeten was iets af te tekenen, dat is ook zo niet-research :-).

In deze tijd is ook mijn enige student begonnen; maar je bleef wel veel langer dan een gemiddelde student doordat je deelnam aan de masterclass oncologie. Jouw werk is de basis voor een stuk dat binnenkort geschreven gaat worden. Canan, heel veel succes met je promotieonderzoek bij de hematologie van het VUmc.

Toen er een plekje vrijkwam verhuisde ik naar DE AIO-kamer van de pathologie. Bart, Denise, Inge, Jeroen, Jettie, Johan, Joost, Kirsten, Maikel, Rieneke, Sas en Sas. De tork-rol sessies van de dames zijn onvergetelijk. Alles binnen de deur bleef daarbinnen en buiten de deur gingen we soms helemaal los. Het waren twee fantastische jaren en de weekendjes daarna bleven leuk! Jettie, bedankt voor alle hulp met statistiek en gezellige middagen met onze gezinnen.

Sas, Cillie, Inge, Rieneke, Bart, Joost en Johan: geheel in stijl van de NS komt de 2008-is-ons-jaar-dus-we-gaan-allemaal-promoveren iets later aan, maar nu kan ons gezamenlijke feest dan toch gepland worden!

Van de afdeling hematologie wil ik Marvin, Martine, Gert en Arjan bedanken voor de stimulerende discussies. Sorry dat de stukken lang op zich lieten wachten, maar wat in het vat zit verzuurt niet, toch?

Eva, thank you for the two times that Tineke and I were welcome on your lab to perform experiments. I enjoyed staying in Tübingen very much!

Toen kwam de verhuizing naar Sanquin en werden we opgenomen in de afdeling immunopathologie. Angela, Anke, Anneke, Caroline, Dörte, Dorina, Ellen, Gerard, Gertjan, Gijs, Gwen, Hanny, Henk, Ineke, Irma, Kaoutar, Margreet, Marja, Martine, Mieke, Miranda, Miriam (leuk dat je af en toe nog bij ons thuis komt eten!), Ninotska, Patty, Piet, Remco, Rishi, Robert, Rob, Sacha, Shabnam, Steven, Tamara, Theo, Theresa. Bedankt voor de leuke tijd op het lab, de labuitjes en borrels. Lucien, dank voor je adviezen over B cellen en Els bedankt voor alles dat ik kwam 'lenen'. Bouke, bedankt voor het organiseren van alle borrels en het aanvullen van (veel) steriele puntjes. Anja en Josine, bedankt voor de gezellige tijd in het postdoc-hok. Femke, Jelle, Pauline en Ingrid; altijd in voor Nol of het MPF!

De sorters van het NKI, Anita en Frank en de sorters van Sanquin, Floris en vooral Erik: bedankt voor de zuivere celpopulaties waar we experimenten mee hebben kunnen doen.

Marieke (v/d V.) en Fatima, bedankt voor alle hulp bij de administratieve rompslomp rondom mijn promotie.

Alex, bedankt voor de prettige samenwerking. Het zijn (toch twee) prachtige stukken geworden, al kostte het veel moeite de referenten te overtuigen dat B cellen ook phagocyten zijn. Veel succes nu je voor jezelf begonnen bent.

Merel en Jeroen, bedankt voor de gezellige vakanties, zwemmen met de jongens op zondagmorgen en belangstelling naar het afronden van mijn boekje.

Maike en Remko, bedankt voor jullie steun en presentjes bij elke gelegenheid. De zondagmiddag-bankhang-middag houden we erin.

Karin, schoonzus met dezelfde muzieksmaak. Gezellig dat je zonder zwangere Diana toch met mij de stad in gaat op koninginndag of op vakantie in Spanje.

Marja en Henk, schoonouders uit duizenden. Bedankt dat jullie altijd klaar stonden als ik weer eens op een vrije donderdag of zondag aan het boekje ging klussen.

Hijko en Rianne, bedankt voor jullie steun en veel plezier met jullie vrolijke beestenboel.

Lieve pap en mam, zonder jullie onvoorwaardelijke steun en liefde was het nooit gelukt. Zowel tijdens mijn studie- als promotietijd kon ik altijd op jullie rekenen en ik bewonder jullie moeite om te begrijpen waar ik mee bezig ben. Ik hou van jullie!

Lieve Diana, je bent het beste dat me ooit is overkomen. Bedankt voor alle support en tips tijdens het afronden van het boekje. Samen zijn we zo goed!

Je deelt de eerste plek inmiddels met twee kanjertjes: Ruben, je bent de grootste bikkelaar die rondloopt! Timo, nog zo klein maar vreselijk lief. Binnenkort verhuizen we en dan hebben jullie alle ruimte om binnen en buiten te spelen.

Appendix I

Color figures

Figure 1A and C from Chapter 2, page 37

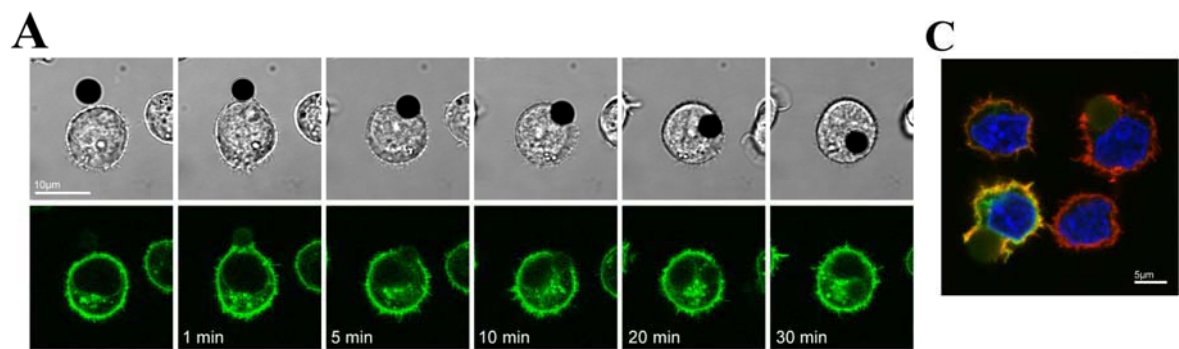

Figure 2A, C and D from Chapter 2, page 39

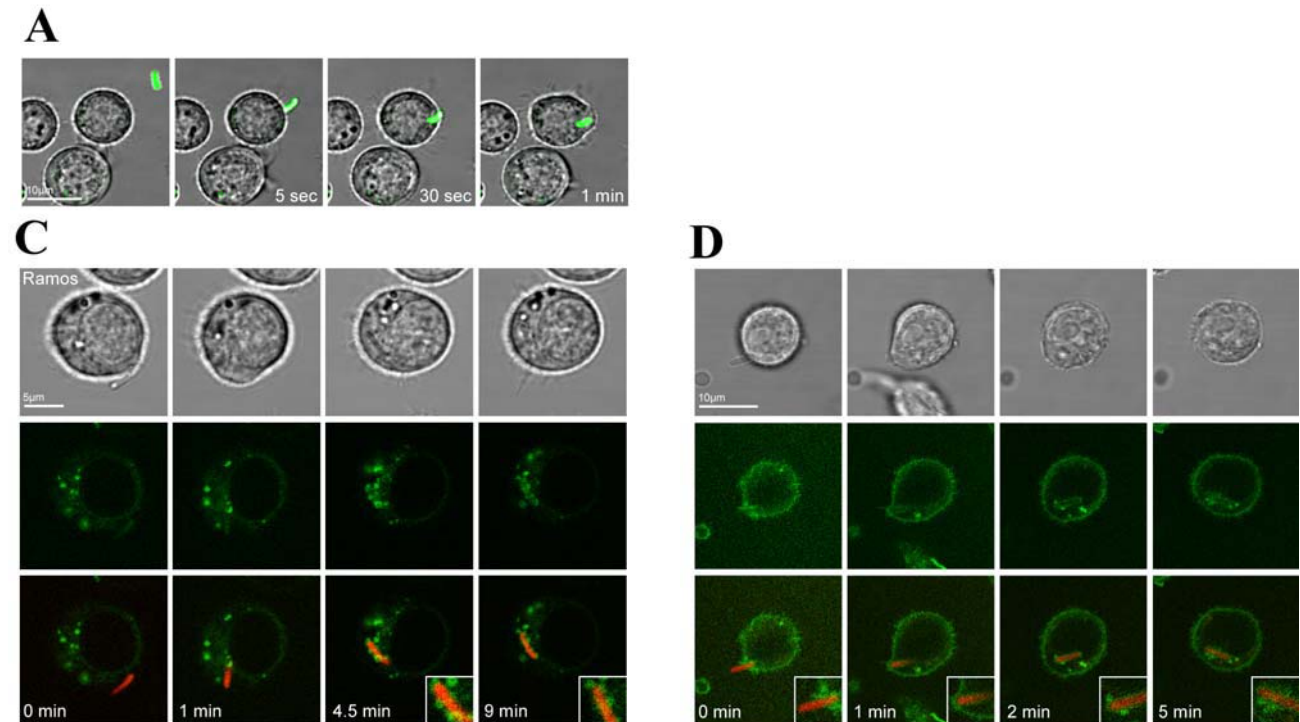

Figure 3B from Chapter 2, page 42

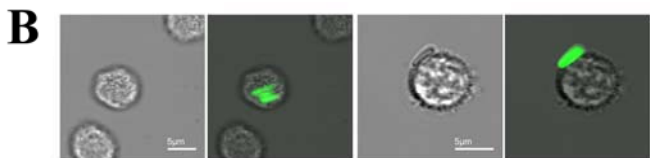

Figure 5A and B from Chapter 2, page 46

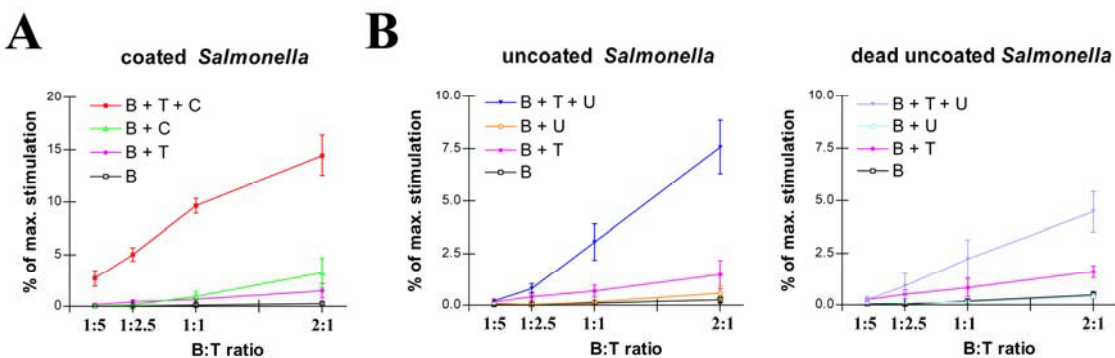

Figure 5C and F from Chapter 2, page 46

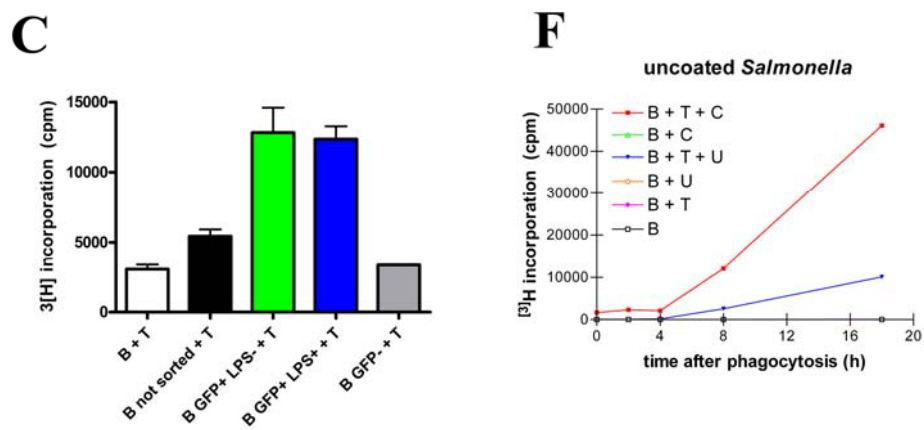

Figure 1A, B and C from Chapter 3, page 62

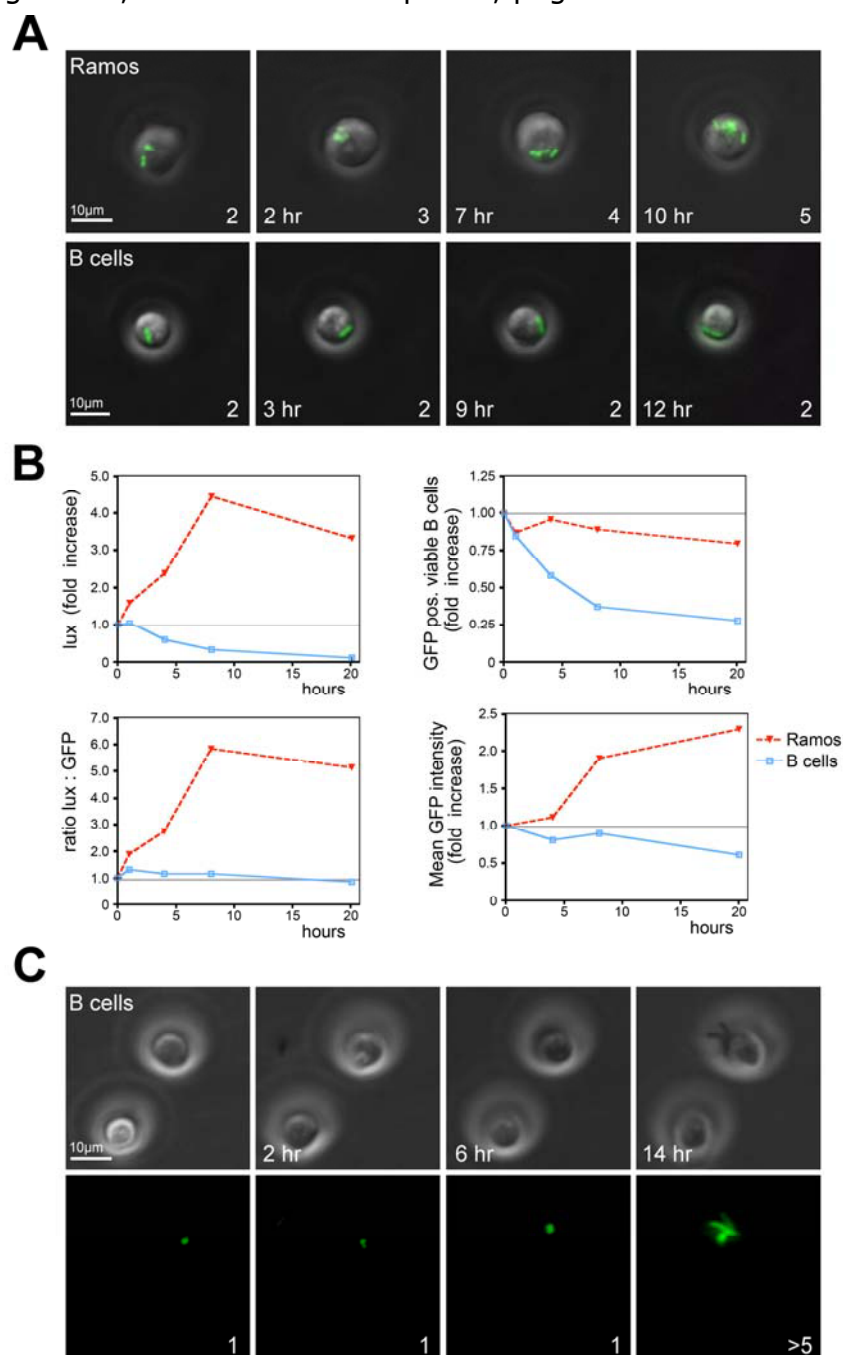

Figure 2A and B from Chapter 3, page 64

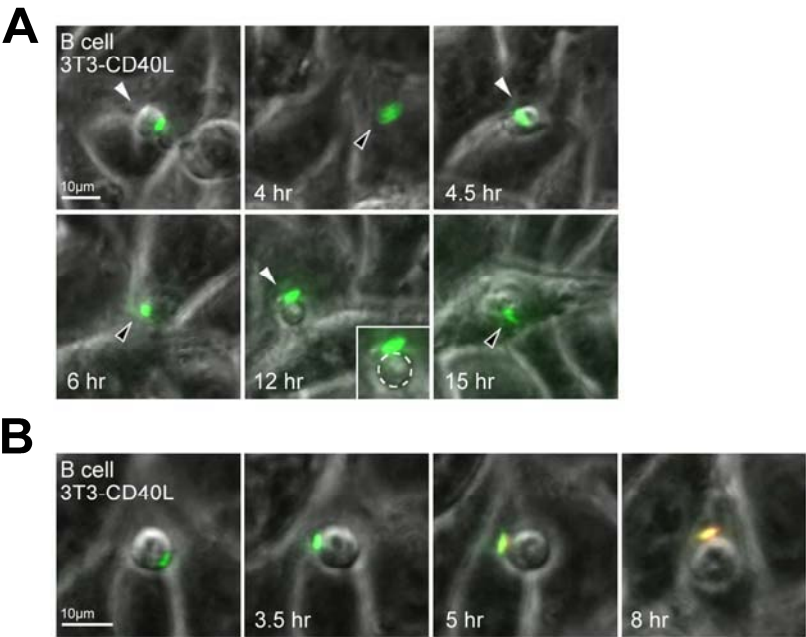

Figure 3A, B and C from Chapter 3, page 66

